

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

तर्फ : ३१ / अंक : ३० / २०७८ फागुन १३ गते शुक्रवार / Feb 25, 2022 / कूल्य रु. १०/-

माओवादी केन्द्र र एकीकृत समाजवादी दबावमा

काठमाडौं। सधीय ससदको प्रमुख विपक्षी दल नेकपा एमालेले अहिलेका सत्ता गठवन्थनलाई कायमै राखेर प्रधानमन्त्री देउवा अघि वडन खोजेको भन्दै एमसीसीसम्झौतालाई पारित गराउन नसकिने अडान लिईरहेको वेला जनता समाजवादी पार्टीका संघीय अध्यक्ष डा. बाबुराम भट्टराई ले भने सत्ता गठवन्थन भत्काएर भएपनि एमसीसी सम्झौतालाई पारित गराउनु पर्न वताएका छन्। डा.भट्टराई पहिला देखी नै एमसीसी सम्झौताको पक्षमा वकालत गरीरहेका भएपनि उनको पार्टी जसपाले भने संस्थागत निर्णय लिएको छैन। जसपाली वार्टी अध्यक्ष उपेन्द्र यादव र भट्टराई वीचमा विवाद रहेको छ ? नेपाली काग्रेस बाहेक डा. भट्टराई मात्र एमसीसी सम्झौताको पक्षमा उभिए आएका छन्।

नेकपा एमालेले आफूहरूले उठाएका एजेन्डालाई सम्बोधन
»» बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पानि पढ्न सकिन्छ।

चीनले भव्यो- एमसीसी उपहार हो कि प्याण्डोराज बक्स ?

काठमाडौं। अमेरिकाले दिने ५० करोड डलरको पूर्वाधार विकास आयोजनाका बारेमा नेपालमा व्यापक बहस चलिरहेको र नेपाली समाज असन्तुष्ट भइरहेको बेलामा चीनले फेरि बोलेको छ- एमसीसी उपहार हो कि, प्याण्डोराज बाकस ?

प्याण्डोराज बाकस भनेको न्योलादा के के न होलाजरतो, खोलेपछि अनेक थरिका विषालु किटाणु (समस्याको पोको) निस्कने कथा हो। अमेरिकाले यो सम्झौता पास नभए चीनको पक्षमा लागेको अर्थमा तुकिने र नेपाल नीतिमा पुनर्विचार गर्ने धम्की दिएपछि अमेरिकी दबाव किन भनेर बोलेका चीनले अस्ती बुधवार नियमित पत्रकार सम्मेलनमा चीनको विदेश मन्त्रालयकी प्रवक्ता हुवा चुनियडिले फेरि

»» बाँकी ८ पेजमा

अर्थमन्त्री कुशमा पर्यटनमा

काठमाडौं। एमसीसीले देशभरि तरङ्ग उत्पन्न गरेको छ। सरकारले ससद भवनलाई कॉडे तारले धेरेको छ। सडकमा सुरक्षा गस्ती सुरु बढाइएको छ। अर्थमन्त्री जनार्दन शर्मा ८ गतेको ससद बैठकमा विरामी छु भनेर गएनन् तर जिजो १२ गतेको बैठकमा जानुपर्न भनेर पर्वतको कुश्मा पुगेछन्।

»» बाँकी ८ पेजमा

नेकपा एमाले र जसपा नै निर्णयक

काठमाडौं। अमेरिकी सहयोग नियोग एमसीसीसँगको सम्झौतालाई प्रतिनिधिसभामा गत आइतवार ८ गते पेश गरीएपछि प्रधानमन्त्री शेरवहादुर देउवा र उनको पार्टी नेपाली काग्रेस सम्झौताको पक्षमा सहमति जुटाउन कसरत गरीरहेका छन्। सत्ताघटक दलहरूले नै सम्झौताको पक्षमा मत हाल्ने अवस्था नदेखेपछि प्रधानमन्त्री देउवाले प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेकपा एमालेसँग छलफल गरीरहेका भएपनि नेकपा एमालेले भने पहिला आफूहरूले उठाउँ आएका मागहरू पुरा गर्न प्रधानमन्त्रीलाई आग्रह गरेको छ। नेकपा एमालेले आफूनो पार्टीले कारवाई गरेका माधव नेपाल सहितका १४ सासदको पद

»» बाँकी ८ पेजमा

मुलुकको सार्वभौमसत्ता भन्दा सत्ता प्यारो

काठमाडौं। भण्डे ३ वर्ष पछि एमसीसी सम्झौता ससदमा प्रवेश गरेको छ। पाँच दलिय गठवन्थनमा रहेका दलहरू नेपाली काग्रेस, माओवादी केन्द्र, नेकपा एकीकृत समाजवादी, जनता समाजवादी र राष्ट्रिय जनमोर्चा भीत्र एमसीसी सम्झौताका बारेमा सहमति हुन नसकदा सरकारले सम्झौतालाई संसदमा प्रवेश गराउन सकेको थिएन तर सत्ता गठवन्थनमा रहेका दलहरू वीचमै विमति रहेपनि सरकारले गत आइतवार (८ गते)एमसीसी सम्झौतालाई संसदमा टेवल गरेको छ। सत्ताको नेतृत्व कर्ता दल नेपाली काग्रेस पहिला देखि नै एमसीसी सम्झौतालाई संसदमा पारित गराउने पक्षमा रहेको थियो। तर सत्ताका प्रमुख

घटक माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृतको असहमतिका कारण सम्झौतालाई संसदमा प्रवेश गराउन शेरवहादुर देउवाले निकै कसरत गर्नु परेको थियो। प्रधानमन्त्री देउवाले धुलेपनि सम्झौतालाई संसदमा प्रवेश गराउने राजनिति लिएका थिए। उनले ससदको प्रमुख विपक्षी दल नेकपा एमालेका अध्यक्ष केपी ओलीसँग पनि त्यस विषयमा छलफल गरेका थिए। नेकपा एमालेले गठवन्थन टुटेको खण्डमा सरकारलाई सहयोग गर्न सक्ने वताएका भएपनि पहिला पाँच दलिय गठवन्थन र सरकारले नै निर्णय गर्नु पर्न वताउदै आएको

»» बाँकी ८ पेजमा

एमसीसीले गठबन्धनमित्रैका दलहरू संकटमा

एमसीसी पारित वा असफल भएपनि राजनितिक संकट

सासद रहेका छन्। प्रतिनिधिसभाको बैठक सञ्चालन हुन एक तिहाई सासद आवश्यक हुने सविधानको धारा २७९ मा व्यवस्था गरीएको हुनाले जन्मा ६९ सासदको उपस्थितिमा प्रतिनिधिसभाको बैठक वस्त रहेको छ। नेकपा एमालेले सम्झूँग्य अन्नी प्रसाद सापकोटाले निष्काष भूमीका निभाउन नसकेको भन्दै आएको र एमसीसी सम्झौतामा समेत निष्काष भूमीका निभाउन सक्ने सम्झौतावाना न्यून रहेको जस्तो देखिएको छ। राजनितिक दलहरूले एमसीसी सम्झौतालाई जनता कैहा पुऱ्याएर जनताको सुझाव लिनु उपयुक्त हुन सक्छ। जनतालाई विभाजित गराएर यदि सम्झौता पारित गरिएको खण्डमा त्यसले जनतामा नराम्रो सन्देश जाने निश्चित रहेको छ। नेकपा एमालेले सम्झूँग्य अन्नी प्रसाद सापकोटाले निष्काष भूमीका निभाउन नसकेको भन्दै आएको र एमसीसी सम्झौतामा समेत निष्काष भूमीका निभाउन सक्ने सम्झौताको भन्दै आएको र उपदफा अनुसार यसलाई पारित वा असफल गरिने हो त्यो पहिला निर्णय हुनु

पर्दछ। अहिले ससदमा रहेका दलहरू मध्येको सबै भन्ना दूलो दल नेकपा एमाले रहेको र ससदमा उनको १८ सासद रहेका छन्। त्यसैगरी काग्रेसका ६१ माओवादी केन्द्रमा ४८ नेकपा एकीकृत समाजवादीका २४ जनता समाजवादी १८ लोकतान्त्रिक समाजवादीका १३ र अन्यदलका ४ सासद रहेका छन्। नेकपा एमालेका सासद उपस्थित भएर ससद अवरुद्ध गरी रहेको खण्डमा एमसीसी सम्झौताको प्रकृयामा

जन्मा ६९ सासदमात्र प्रकृयामा सम्झामी हुन सक्छन। त्यस्तो अवस्थामा काग्रेसका ६१ र लोकतान्त्रिक समाजवादीका १३ सासदले सम्झौताको पक्षमा मतदान गर्ने निर्णय गरीसकेका हुनाले त्यो संख्या ७४ हुन्छ तर काग्रेसका दुई सासद विरामी रहेकोले उनीहरू अनुपस्थित हुन सक्ने सम्झौतावाना समेत रहेको छ। सरकार कै केही मन्त्रीहरूले सम्झौताका पक्षमा मतदान

»» बाँकी ८ पेजमा

पैतिस जगाले एमसीसी सम्झौता पारित गर्ने

MILLENNIUM
CHALLENGE CORPORATION
UNITED STATES OF AMERICA

धारा २७९ को २ मा राष्ट्रलाई व्यापक, गम्भीर वा दिर्घकालीन असर नपर्ने, साधारण प्रकृतिका सम्बिति वा सम्झौता मात्रै प्रतिनिधिसभाको वैठकमा उपस्थिति सदस्यहरूको साधारण बहुमतवाट अनुमोदन हुन सक्ने व्यवस्था रहेको छ। हाल ससदमा २७९ ससद रहेका छन्। सविधानको धारा १४ मा संधीय संसदको कुनै पनि संसदको वैठकमा सम्झौता सम्पूर्ण सदस्य सख्त्याको एक चौथाई सदस्य उपस्थित नभएको खण्डमा कुनै पनि प्रस्तुत वर्न नहुने व्यवस्था रहेको छ। संसदको एक चौथाई भनेको ६१ हुन्छ। सविधानको धारा २७९ मा संधी, सम्झौता अनुमोदन गराउन उपस्थित सासदको साधारण बहुमतवाट सम्झौता अनुमोदन गर्न ससदमा सम्झौता दर्ता गरी सकेको छ। सविधानको

»» बाँकी ८ पेजमा

मेरो आर्जन नै
मेरो आत्मसम्मान
आर्जनको सुरक्षण
प्रभु Salary Saving

prabhu Bank

भारतीय मिडियाको सुरक्षितीकरण

पौडेल जी

२०१४ मा मोदीको भारतको प्रधानमन्त्रीको रूपमा निर्वाचित भएवेखि, हामीले कहुरपन्थी हिन्दुत्व विचारधारातर्फ भारतीय पत्रकारिताको निश्चित परिवर्तन देख्यौ । तर, हालैका वर्षहरूमा भारतीय मिडिया, प्रिन्ट, इलेक्ट्रोनिक र सामाजिकको सम्पूर्ण स्पेक्ट्रमले सफारोको विभिन्न रंगहरू प्रदर्शन गरिरहेको छ र लोकतन्त्र, धर्मनिरपेक्षता र बुद्ध-सांस्कृतिक र बुजुजातीय पहिचानको वस्तुनिष्ठता र मूल्यहरू द्रुत रूपमा गुमाउँदै गएको छ जसमा भारतलाई गर्व थियो ।

भारतको मोदीको कहुरपन्थी सरकारले आफ्ना गुप्तवर एजेन्सीहरूको सहयोगमा सबै त्रूला मिडिया हाउसहरूमा फलामको पकड सुनिश्चित गरेको छ र आफ्नो संकीर्ण प्रचार गर्न भारत भित्र र विदेशमा नियन्त्रण गर्न सामाजिक सञ्जाल समुदायको तूलो नेटवर्क खडा गरेको छ ।

घृणा फैलाइएको विचारधारा, विशेष गरी यसको पाकिस्तान विरोधी बयानबाजी ।

जहिले पनि मोदी सरकार आफ्नो द्रुत रूपमा विग्रेंदै गएको आर्थिक र राजनीतिक समस्याहरू समाधान गर्न असफल हुन्छ, यो 'पाकिस्तान खतरा' तर्फ फर्केर असतुष्ट र गरिब करोडाँको ध्यान हटाउने आफ्नो मनरप्ते रणनीतिमा फर्कन्छ ।

भारतीय मिडियाले मोदी सरकारसँग हात मिलाएर पाकिस्तानले राष्ट्रिय सुरक्षालाई खतरामा पार्न गरी घेरेलु स्थानीय समस्याबाट जनताको ध्यानाकर्षण गराउन आवश्यक प्रचार सिर्जना गरेको छ ।

सामान्यतया आमसञ्चार आधुनिक समाजको अभिन्न अंग भइसकेको छ । मनोरजनदेखि राजनीतिसम्म, टेलिभिजनदेखि इन्टरनेटसम्म, यसको उद्देश्य जनसमुदायको सूचनाको प्रसार मात्र नभएर विकसित भएको छ ।

यो आधुनिक समाजको सामाजिक ढाँचाको एक हिस्सा हो, मापदण्डहरू तय गर्न र स्थापना गर्न, साथै हाम्रो समाज र

यसको राजनीतिको सामान्य चरित्र प्रस्तुत गर्ने ।

समाज भित्र मिडियाको भूमिका विशाल छ, विशेष गरी हामी कसरी व्यक्ति र राष्ट्रको रूपमा एकअर्थात् अन्तर्राष्ट्रिया

कुनै पनि राष्ट्रको आन्तरिक राजनीतिमा मात्र नभई त्यसको परराष्ट्र नीति र राजनीतिक सोचमा पनि राजनीतिक वित्तन र धारणामा निश्चित प्रभाव पारिरहेको हुन्छ । भारतीय मिडियामा पाकिस्तानलाई अपमानजनक र शब्दात्मक प्रस्तुतिको रूपमा वित्रण गर्नु असामान्य कुरा होइन ।

पाकिस्तानलाई प्रायः संकीर्ण रूपमा स्टिरियोटाइप गरिएको तरिकामा प्रतिनिधित्व गरिन्छ र समस्याग्रस्त अन्यको रूपमा नकारात्मक रूपमा वित्रण गरिन्छ, असमान रूपमा हिसा, चरमपन्थी, कहुरपन्थी वा आतककारीको रूपमा प्रतिनिधित्व गरिन्छ- क्षेत्रको शान्ति र विश्वराताको शत्रु ।

भारतीय मिडिया, टेलिभिजन समाचार च्यानलहरू विशेष गरी, पाकिस्तानसँग युद्धको लागि खाडी, चाहे त्यो आणविक सर्वांशमा बढ्छ । तिनीहरूले धृणाको ज्वालालाई ज्वलन्त राख्नको लागि जिङोइस्टिक उन्माद फैलाउन काल्पनिक कथाहरू लेख्छन् ।

CPEC: NEW PAKISTAN, UZBEKISTAN AND AFGHANISTAN

Mr Gupta

China Pakistan Economic Corridor (CPEC) has entered into a new game theory in which new players in the shape of Taliban, Uzbekistan and Afghanistan have "pivotal roles" for achieving the desired goals of greater regional connectivity, immense socio-economic prosperity, energy & food integration and last but not the least, eradication of poverty in trans-regional domain.

Thus a new greater Eurasia partnership in the shape of new Pakistan, Uzbekistan and Afghanistan is "imminent" in which role of CPEC would be paramount. In this context, formation of an interim government in Afghanistan has brightened the prospects of greater regional connectivity.

Moreover, repeated assurance and desire of Taliban to join CPEC has further "reinforced" the idea of greater regional connectivity. Despite the US and Western propaganda against CPEC and Taliban "realignment" with China and most of the regional countries, China is all out to help the Taliban.

In this regard, China extended its holistic humanitarian assistance to the newly formed interim-government in Afghanistan by coordinating with the neighboring countries for the future roadmap about regional peace, stability, security and last but not the least, greater regional connectivity. Chinese State Councilor and Foreign Minister H.E. Wang Yi while attending the First Foreign Ministers' Meeting on the Afghan Issue among the neighboring countries of Afghanistan in Beijing via video link, mocked the US policy in the region, especially in Afghanistan, and termed it dangerous for regional peace and stability.

He considered humanitarian issues, people's livelihoods and the COVID-19 pandemic vital for stability in Afghanistan. Inclusive government will support inclusive development, he added. Wang Yi showcased his country's six multi-

dimensional policies about Afghanistan covering all aspects of its socio-economic and community development, health capacity building and greater regional connectivity on the basis of "shared prosperity" in which CPEC would be a connecting hub.

It starts with helping Afghanistan and strengthens pandemic prevention and control for which China has decided to donate three million vaccine doses to the Afghan people in the first batch. It will immediately resume China-Afghanistan freight trains, support other neighboring countries in enhancing customs clearance capacity-building with Afghanistan and facilitate Afghanistan's interaction with the outside world, especially its access to humanitarian supplies would be great help for the new Afghan interim-government.

Strengthening the management and control of refugees and migrants should be initiated and coordinated as soon as possible in which extended connectivity of CPEC would be important in the days to come. China has been helping Afghanistan from financing the modernization of hydroelectric power stations and power transmission lines to the construction of roads, tunnels and administrative buildings.

The Chinese "Dream of Great Rejuvenation" is the basis of its vision that would change the global landscape and pave the way for a new world order based on equality and respect. Accordingly, the pursuit of the Chinese dream was set to become the linchpin of Xi's foremost priority.

Chinese President Xi's idea of "the community of common destiny" has developed as a holistic policy of the "Chinese Dream of Great Rejuvenation" because it rejects a zero sum approach to international relations and calls for political partnerships, inclusive development, multilateral security architecture and inter-civilization exchanges.

According to Xi, through the promotion of the community

of common destiny, China will create an environment conducive to the development both of China and of its neighbours. The start of the Belt and Road Initiative (BRI) in 2013 was the first major step of greater regional connectivity, integration and neighborhood diplomacy had become China's top priority in foreign policy. BRI advances a vector of Chinese development that is focused on regional integration and peripheral

President Shavkat Mirziyoyev on August 27 assured his government of bolstering humanitarian support to Afghanistan. It reopened the "Friendship Bridge" linking both the countries on August 26, 2021. Moreover, the checkpoints at the Imannazar-Aqina and Serhetabat-Torghundi crossings are operating and facilitating humanitarian assistance to Afghanistan which vividly reflects Uzbekistan's holistic

diplomacy. Chinese trade with the Central Asian States increased from \$1 billion in the early 2000s to nearly \$50 billion in 2018. According to Chinese statistics (2019-2020) between 2006 and 2017, more than 25% of total FDI in Kyrgyzstan and Tajikistan derived from China, while Kazakhstan has become the largest recipient of Chinese investment in Central Asia, with \$16-21 billion of investment.

Moreover, over the past decade, China has played a major role in large public infrastructure projects across Central Asia. On its part, Uzbekistan has offered the use of a logistics facility in a city on its border with Afghanistan to help international efforts in supplying humanitarian aid to Afghanistan.

The Termiz center is designed to accommodate up to 300 cargo trucks at any given time and is connected to the rail-road grid linking Uzbekistan and Afghanistan.

foreign policy towards all neighbours.

For further strengthening of bilateral trade and innovative ideas of regional connectivity, Pakistan and Uzbekistan have tested shipments by truck through Afghanistan to gauge the viability of various routes in the region which now has bright prospects after Taliban's assurance.

Uzbekistan has now prioritized transport connectivity with Pakistan to the ports of Gwadar and Karachi over routes through Afghanistan which may be now achieved after the settlement of political dust in Afghanistan. During February 2021, representatives of Uzbekistan, Afghanistan and Pakistan agreed to a roadmap for the Mazar-i-Sharif-Kabul-Peshawar railway project, a 500 km track to be built over five years. According to various research studies, the trans-regional railway project will be built alongside regional power

projects the 1,000 megawatt Surkhan-Puli-Khumri high voltage power line and the 1,300 megawatt CASA-1000 energy project that supply power to Afghanistan and Pakistan. Moreover, Pakistan and China have been trying to connect Afghanistan with CPEC. If that succeeds, Afghanistan will be an ideal connecting hub between Central Asia and the South Asia region.

China on its part is promoting its BRI & CPEC geo-economics projects that recognize "the economy forms the base of modern society" and strives to eliminate barriers to economic activity in the world's pivotal geographic space.

Being a prominent regional expert of CPEC & BRI, I suggest that Pakistan, Uzbekistan and China should form a "trilateral forum" to speed-up diversified but integrated projects of regional connectivity. Greater regional connectivity is the need of hour to bring peace and stability in new Afghanistan, immense socio-economic prosperity and trade quantum jump of new Uzbekistan and last but not least giant leap for Pakistan's newly announced transition from geopolitics to geo-economy.

In this regard, Chinese President Xi's idea of "the community of common destiny" through the materialization of "Dream of Great Rejuvenation" and Uzbekistan's President Shavkat Mirziyoyev "ten initiatives" would be a roadmap for achieving dreams of greater regional connectivity between Central Asia and South Asia regions. To conclude "China+Central Asia" (C+C5) partnership would be vital for further strengthening of greater political understanding, wider befitting economic propositions, world class infrastructural development and integrative mechanism of transport system in which strategic troika of China, Pakistan and Uzbekistan would be a balancing act for greater regional connectivity in which BRI and CPEC would play very important role in the days to come.

हामी विवेकहर्नि राजनीतिको मलार्मी मात्रै हौं ?

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

अनुवमले खरानी भएको जापान आज सम्पन्न भयो । यो सम्पन्नता जापानी जनताको स्वाभिमानले निर्माण भएको हो । रेयानमा फालिएको भातका सिता टिपेर ज्यान पाल्ने कोरिया भलै बिभाजित भयो तर दुबै कोरिया स्वाभिमानका कारण विकसित भएका हन् । दक्षिण कोरिया नेपालका ४२ हजार युवालाई रोजगार दिनसक्त अवस्थामा त्रुपिसक्यो भने उत्तर कोरिया प्राकृतिक प्रकौपमा वर्षेनी पीडावोध गरेर खाद्यान्न संकटमा परे पनि विश्वस्तिसँग पौर्जोरी खोजेर सार्वभौमिकता बचाइरहेको छ । स्वाभिमानले उद्धृत र वामादार युद्ध सुरु भएको छ ।

नेपाल कहिले परतन्त्र भएन । विश्वको जेठो राष्ट्रहरूमा पर्छ नेपाल । नेपालको दयनीय हविगत देख्दा हामी नेपालीलाई नै पश्चाताप हुन्छ । हामी फुर्सदिलो बनेर पश्चाताप गर्न सक्ने तर हस्तक्षेप गरेर चुकेका अवस्थाहरूलाई सुधार्न नसक्ने हो । नेपालीलाई थाहा छ, नीति, नैतिकता र सिद्धान्त बगार्ने र अवसरवादमा चुर्लुम्मै डुब्ने नेतृत्वका कारण भएको छ ।

नेपालको स्वाधीनता, सार्वभौमिकता यसकारण कमजोर देखिन्छ । आमनागरिकमा राष्ट्रवाद भरिपूर्ण छ, नेपाली जाति वीर जाति हो तर न राष्ट्रवाद फूल्न सक्यो, न वीरताले देश बन्नसक्यो । भ्रष्टाचारले देश दिनदिनै खिया लादै लार्है धुलोपठो हुने रितिमा पो पुग्यो ।

नेपालको भूराजनीतिक महत्वलाई राजनीतिले बुझन सकेन । राजनीतिले बाटो बिराएपछि कूटनीति बिग्रने रहेछ । नेपाल यतिवेल पथभ्रष्ट भएको युवाको नियति भोगिरहेको छ । के छैन नेपालमा । प्राकृतिक साधनस्रोतमात्र होइन, सम्पदाले पनि भरिपूर्ण छ । संस्कृति र संस्कारले पनि सम्पन्न छ । तर आफैन नाभीमा अमरत्व बोकेर मग्नते बनिरहेछ देश । यसको जिमेवार नेतृत्व हो, जसले नेपाली समाजलाई आ-आफ्ना गुटमा विभाजित गरेर राष्ट्रियतालाई अस्तित्वको सङ्कटमा धकेलिरहेका छन् ।

जुन दिन अतिवाद र प्रजातन्त्रवादलाई भरिया बनाएर दिल्लीले १२ बुँदे दिल्ली सम्पौता बोकाएर पठायो, त्यो दिनदेखि नेपालको उँधोयात्रा तय भएको हो । यसरी विश्लेषण गर्दा हाम्रो लोकतन्त्रलाई लाहुरे लोकतन्त्र भन्दा फरक पर्दैन । लोकतन्त्रमाथि तोरीलाहुरेहरू छपकै छापाचि त लोकतन्त्र अन्धाका लागि हातीछामेस्तो हुनु ख्वाबिक हो । लाहुरेको शासन लाहुरेतन्त्र हुन्छ, लाहुरेतन्त्रमा थरिथ्रिका लाहुरको हैकम, हस्तक्षेप, जबरजस्ती देखिनु अखमाविक होइन । वर्तमान नेपाली राजनीति र कूटनीति विवेशीको जालोमा परेर छटपटाएको माछाको हाल भोगिरहेको छ ।

लज्जा पनि लज्जित हुनेगरी लोकाको नेता कति नाइजिन सकेका ? आम नागरिक सङ्कमा ज्यान फाल तैयार छन्, सत्तामा बस्नेहरू आफैन कार्यकर्तामाथि सत्ताको दमनक्र चलाइरहेका छन् । अनेक जिब्रा र अनुहार भएको नेता देखिनु इन्द्रजाल खेल्ने खेलाउने चटकेजस्ता लाग्नन् । चटकेका लागि चटकेको भ्रममा पारेर दर्शकलाई मोहित पार्नु र लाभ लिनुको उद्देश्य रहन्छ । नेपाली नेतृत्व जनता जनता भिजाएर, उफारेर लाभ लिइरहेका छन् ।

सत्ता र शक्तिमा खेल्ने सपना देख्ने र जड्गाली आवरणलाई सुकिलो लुगा र हैंसिलो अनुहारमा रूपान्तरण गरेपछि यिनीहरू सिंहदरवारको बेलायती बैठकमा रङ्गमङ्गिरहेका छन् । त्यो चमकदमकाबाट बाहिर निर्कोर देखियाने बर्लाई हेने फुर्सद यिनमा कहिले देखिएन । सिंगापुर र सम्पन्नता, समानताको

नारा लगाएर नथाक्ने यिनलाई थाहा छ : स्वीट जरलैण्डको प्रतिव्यक्ति आय ३० हजार डलर छ, सिंगापुरको २५ हजार । नेपालीको आय ३ सय पनि छैन । ८० प्रतिशत जनता एकछाक भोकै बर्चन भन्दा नेताहरूलाई हीनताबोध हुँदैन । १५ वर्षमा १ सय ८७ पार्टी खोल्नेहरू छन्, यिनले यही अवधिमा ३० हजार उद्योगधन्दा किन बन्द गराए । नयाँ रोजगारको सिर्जना गर्ने सकेनन् । युवा निकासी उद्योग खोलेर रेमिटान्सबाट सरकार चलाइरहेका छन् । हिजो कृषि प्रधान देश थियो, त्यसपछि हरियो बन नेपालको धन भनियो । राजनीति र कूशासनको धन भनियो । राजनीति र कूशासनको प्रतिव्यक्ति गर्ने परिवेश बन्नु नपरेको नेपाल बहादुर

छ । समस्या नेपालको, पश्चिमा राजदूतहरू बैठक गरी गरी दबाव दिइरहेका छन् । नेपाली नेताहरू सही निकासका लागि सँगै बसेर छलफलसमेत गर्न सक्नेन् । विवाद बढाएर घर, सङ्कट, समाजदेखि दैशैभरि आँधीहुरी सिर्जना गराइहेका छन् । सङ्कट र संसद आमने सामने पारिएको छ । लाग्छ, नेपालमा प्रजातन्त्रवाद र वामादारको महाभारत युद्ध सुरु भइसक्यो ।

१७७६ मा स्वाधीन भएको अमेरिका आजको नेपालीका लागि स्वर्ण हो । १८६० मा दासप्रथाबाट उन्मुक्ति पाएको अमेरिका कहाँबाट कहाँहाँ पुग्यो ? कहिलै परिवेश बन्नु नपरेको नेपाल बहादुर

● ● ●
नेपाल कहिले परतन्त्र भएन । विश्वको जेठो राष्ट्रहरूमा पर्छ नेपाल । नेपालको दयनीय हविगत देख्दा हामी नेपालीलाई नै पश्चाताप हुन्छ । हामी फुर्सदिलो बनेर पश्चाताप गर्न सक्ने तर हस्तक्षेप गरेर चुकेका अवस्थाहरूलाई सुधार्न नसक्ने छौं । नेपालीलाई थाहा छ, नीति, नैतिकता र सिद्धान्त बगार्ने र अवसरवादमा चुर्लुम्मै डुब्ने नेतृत्वका कारण भएको छ ।
बगार्ने र अवसरवादमा चुर्लुम्मै डुब्ने नेतृत्वका कारण नेपाल पछाडि परेको हो ।
● ● ●

र पर्यटनलाई नेपालका लागि बरदानको आधार मानियो । जनयुद्ध र अस्थिरताको प्रहारले राष्ट्र छिया-छिया भएपछि जलस्रोतलाई सेतो सुन भिन्नैदैछ । २००८ सालमा कोरी, २०१६ सालमा गण्डकी, २०१२ सालमा महाकाली र २०६३ सालपछि बुढी गण्डकी, कर्णाली र सेतीजस्ता दूला-तूला नदीनालामा भारतको हैकम स्थापित गर्नुपर्याप्तौ । जलस्रोतमा ब्राजिलपछि विश्वको दोस्रो धनी देश नेपाल सङ्कट र विद्युत प्रशारण लाइनमा एमिसीसीको ५० करोड डलरलाई विवाद बनाएर यही दलदलमा फसेको छ । यति नै बेला भारतले नेपालका दूला दूल जलविद्युत आयोजनाबाबेर छलफल अधि बढाएको छ । चीन नेपालसँग सञ्चिकत छ । विश्व सम्बन्ध अविश्वसनीय हुने खतरा बढेर गएको छ । नेपालको कूटनीति दुर्घटनामा परिसकेको कान्छा, आतंककारी, गार्ड, कमारो, 'श्रमिक' बाट 'भरैटे'को स्तरमा भरिसकेको छ । अन्य मुलुक स्वाभिमान जगाएर उद्धन, हामी धुरी बालेर खारानी बैयिरहेका छौं । अरु सम्यता अंगालेर माथि उद्धन, नेपाल लोकतन्त्रको आवरणमा असफल हुँदैछ, हाइटी वा सोमालिया हुँदैछ । हाइटी त्यो देश हो, जहाँका जनताले दुभालियरजस्ता प्रष्ट नेता र उनका आज्ञाकारी प्रशासकहरूलाई शोषण गर्न र निरुद्धारान्तर चलाउने छुट दिएर रसातल पुगे । त्यो हाइटी र यो नेपाल बचि फरक नै के छ र ?

१ सय ३० करोड जनसंख्या भएको भारतमा ४४५ जना सांसद छन्, ३ करोड जनता भएको नेपालमा २७५ । संघीयता भनेर ६७१ सरकार बनाइयो । कुनै सरकार पनि सफल भएनन् । यी सरकारहरू पार्टीको

सावल यति हो कि हामी यो मुर्दातुल्य राजनीति, नेता बोकेर कहिलेसम्म मलामी गइरहेन ? जनसंख्या डराउनेहरू तानाशह बन्दैनन्, लोकलज्जाको सीमामा बँचेहरू नैतिकहीन हुँदैनन् । यो कुरा जनताले कहिले बुझ्ने ? नेपाली विवेकशील कहिले बन्ने ?

साल्ट ट्रेडिङ कंपनी लिमिटेड द्वारा प्रवर्द्धित ग्राही ग्राही साल्ट ट्रेडिङ

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाण्डर्डको भिज्र बाहिर रवर कोट मै बीचा स्टिलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुनः प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुक्क छुनुहोस

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पद्ध्यौ हामी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

जन्यौ ज्यूँदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मर्रे पनि जस्ले सरिक्यो देशको माटो ।

कायर भर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भर एकै पटक मर्न सकौ।

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

एमसीसीमा दाहाल नेपालको अग्नी परीक्षा

एमसीसी एमसीसी जतातरै एमसीसी कै चर्चा । लामो समयदेखी यस विषयमा राजनितिक दलहरू आ आफ्नै डम्फु बजाउदै व्यस्त रहेका वेला अमेरिकाले एमसीसी सम्झौतालाई ससदवाट पारित गराउन नेपाल सरकार र मुख्य राजनितिक दलका नेताहरूलाई धन्कीको भाषामा आग्रहगरेपछि उत्तरी छिमेकी मुलुक पनि एमसीसीको विपक्षमा थपिएको छ । उत्तरी छिमेकी मुलुक चीनले अमेरिकाले धन्कीको भाषा प्रयोग गरेर नेपाललाई एमसीसी समझौता पारित गर्न दबाव सिर्जना गरेको भन्दै विज्ञप्ति नै निकालेर एमसीसीको प्रतिरोध गरीने अभिव्यक्ति दिएपछि नेपालका राजनितिक दलहरू समेत सोच्च वाध्य भएका छन् । दुई ढूला मुलुकहरू नै समर्थन र विरोधमा उत्रिएका छन् । चीनको विदेश मन्त्रालयले गत शुक्रवार पत्रकार सम्मेलन मार्फत एमसीसीका बारेमा अभिव्यक्ति दिएपछि नेपाल जस्तो सानो मुलुक दुई ढूला देशको चेपुवामा पर्न सक्ने सम्भावना बढेर गएको छ ।

उत्तरी छिमेकी मुलुक चीनले एमसीसीका बारेमा वोलेपछि सो दिन नेपाल स्थिति अमेरिकी दुतावासले एक विज्ञप्ति प्रकाशित गर्दै एमसीसी पारित गर्न वा नगर्न विषय नेपाल सरकार र सार्वभौमसम्म ससद कै भएको भन्दै वाहिर हल्ला चलेजस्तै एमसीसी पारित नभएपनि नेपालसँगको सम्बन्ध पहिलाकै अवस्थामा रहने र अमेरिकाले दिई आएको कुनै पनि सहयोग वा अनुदान लगायतका सुविधाहरू कटौती नहुने प्रष्ट पारेको छ । एमसीसीलाई गिजोल्ने काम हाँग्रै राजनितिक दलहरूले नै गरेका हुन् । सत्तागर्वन्धन भीत्र एमसीसीका वारेका एक मत हुन नसकदा र गत असोज १३ गते नेपाली काग्रेसिका सभापति समेत रहेका प्रधानमन्त्री शेरवाहादुर देउवा र माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहालले एमसीसी हेडवाटरलाई सुन्तुक हस्ताक्षर गरी पठाएको पत्र मै समस्याको जड बनेको छ । देउवा र दाहालले पठाएको पत्रमा एमसीसी सम्झौतामा रहेका कतिपय तुँडाहरू नेपाल र नेपाली जनताको हितमा नभएको अवस्थामा ति तुँडाहरूलाई सशोधन गर्न आग्रह नगरीनु र ४/५ महिनाभित्रमा पारित गर्ने प्रतिवद्धता जनाउनु नै गलत थियो । अमेरिकी सरकारले त देउवा, दाहालले जनाएको प्रतिवद्धता अनुसार सम्झौतालाई ससदमा पारित गर्न आग्रह गरेको थियो ।

मुख्य राजनितिक दलहरू भीत्र एमसीसी सम्पौताका वारेमा एकमत नहुनु, संसदको प्रमुख प्रतिष्ठी दललाई सत्ता गठवन्थनले वेवास्ता गर्नु र सरकारले सबै दलको सयुक्त वैटक वोलाएर सम्पौताका वारेमा सहभाति जुटाउने प्रयास समेत नगर्नु सरकार र सत्ता गठवन्थनको गतिहो । लामो समयदेखि एमसीसी सम्पौताका वारेमा नेपाली जनता र विभिन्न राजनितिक दलहरू सडक सर्धषमा उत्रिएका भएपनि सर्धषमा उत्रिएका जनतालाई एमसीसी सम्पौताका वारेमा आवश्यक जानकारी दिएको छैन । प्रधानमन्त्री देउवा र अध्यक्ष दाहालले पठाएको पत्र गोय राखीनुले जनतामा आशका जन्माएको छ । सत्ताधारी दलहरू नै सडकमा सर्धषमा उत्रिएपछि जनतामा अर्को आशका थपिएको छ । केही दिनि अघि सरकारले एमसीसीका वारेमा जारी गरेको प्रस्तीकरणले जनताको आशकालाई वल पुऱ्याएको छ । सरकारले जारी गरेको प्रस्तीकरण सफेद भुठ रहेको छ । एमसीसी सम्पौता अहिले नेपाली जनताको हात हातमा पुगेको छ । त्यसकारण अब जनतालाई भ्रममा राख्ने वा भुक्याएर सरकारले कदम चाल्नु भन्दा जनतालाई सत्य तथ्य विफाएर अघि बढ्न उपयुक्त हनेछ ।

तुम्हारे आधि वहनु उपयुक्त हुन्छ ।
 दुई ठूला मुलुक अमेरिकी र चीन एकअर्का माथी विरोधमा उत्रिएपछि सत्ताधारी गठवन्धनलाई सकस परेको छ । त्यही कारण उनीहरूले ऐमरीसी सम्झौतालाई ससदमा टेवल गरिसकेका छन् । माओवादी केन्द्र र नेकपा एककृत समाजवादीले यथास्थितिमा ऐमरीसी सम्झौतालाई अधि वढाउन नसकिने अभिव्यक्ति दिदै आएका छन् । दुवै पार्टीले ससदमा टेवल भएपछि प्रकृया अधि बढ्यो भनेर अमेरिकालाई भन्न सकिन्छ र त्यस पछि केही बुदाँहरू सशोधनको लागि अनुरोध गर्ने जस्ता अभिव्यक्ति दिदै आएका भएपनि अमेरिकी विदेश सहायक मन्त्री डोनाल्ड लुले केही समय पहिला सम्झौतामा उल्लेख भएका तुँदाहरू सशोधन हुन नसक्ने समय पनि थन्न नसक्ने अभिव्यक्ति दिएका हुनाले संसदमा टेवल गर्दैमा ऐमरीसी सम्झौताको विवाद अन्त्य भयो भनेर भन्न सकिने अवस्था देखिदैन ।

नेपाली जनतालाई विभाजित गराएर एमसीसी सम्झौता पारित गरीए त्यो मुलुक कै लागि दुर्भाग्यको विषय हुनेछ । जनताले एमसीसी सम्झौताको विरोध गरिरहेको र जनता पनि पक्ष र विपक्षमा बाडिएका हुनाले राजनितिक दल र सरकारले पहिला सम्झौताका वारेमा जनतालाई बुझाउन सक्नु पर्दछ । सम्झौतामा उल्लेख भएका केही बुँदाहरू नेपाल र नेपाली जनताको हितमा देखिएका छैनन् । प्रधानमन्त्री देउवा नै प्रधानमन्त्री रहेकाले वेला सम्झौता गरिएको र अहिले पनि देउवा नै प्रधानमन्त्री रहेकाले उनी जुनसुकै सर्तमा पनि त्यसलाई पारित गराउन चाहिरहेका छन् । उनको प्रयास अहिले पनि जारी रहेको छ तर माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष र नेकपा एकीकृतका अध्यक्षले अहिले कै अवस्थामा सम्झौता पारित हुन नसक्ने अभिव्यक्ति दिई आएका हुनाले अब उनीहरूको अग्नी परिक्षा सुरु भएको हामीले ठारेका छौं ।

यस कारण नेपाली जनता सार्वभौमिकता सम्पन्न छैनन्

• દેવેન્દ્ર ચુડાલ

devendrachudal@gmail.com

बैक एसियाली विकास बैक लगायत अन्य मुलुकहरूबाट नेपालले अनुदान सहयोग लिदा संसदवाट पारित गरीएको छैन । अहिले यो सम्झौतालाई संसदवाट पारित गरिए भोली अन्य मुलुक र दावृ निकायहरूले यस्तै प्रस्ताव राख्न सक्ने सम्भावना समेत बढेर गएको छ । विशुद्ध अनुदान भनेर नेपाल सरकार र अमेरिकी सरकारले भने पनि त्यस्मा शंका उपर्युक्ता उत्पन्न भएको छ ।

एमसीसी सम्पौता पारित गरीएपनि वा नगरिएपनि नेपाल नराम्रोसँग फसेको छ । सबै राजनितिक दलहरू यस विषयमा एक मत हुन सकेका छैनन् । ठूला भनिएका नेपाली काप्रेस वाहेकका अन्य सबै दलहरूले कुनै न कुनै तुँदाहरूमा विरोध जनाइरहेका छन् । सत्ताघटक दलहरू विचमै सहमति हुन सकेको छैन । तर सरकारले सम्पौतालाई पारित गर्न प्रकृया अधि वढाएको भएपनि सत्तामै रहेका दलहरूले सङ्कमा उत्रिएर विरोध गरेका भएपनि उनीहरू सत्तावाट वाहिरिएका छैनन् । नेकपा एकीकृत समाजवादीले त आफ्नो सचिवालयको वैठकवाट एमसीसी सम्पौताको विरोधमा मत हाल्ने निर्णय नै गरीसकेको भएपनि उ समेत सत्तामै टास्सिरहेको हुनाले उ अझै पनि लेनदेन कै वर्तिनिङ्गमा रहेको जस्तो देखिएको छ । माओवादी केन्द्र समेत त्यस्तै अवस्थामा पूरेको छ । सरकारले

परता जपरथाना पुगवने उन्हें तो संस्कार ल्याएको प्रस्तावको विपक्षमा मत दिने निर्णय गर्ने सत्ताघटक दलहरूलाई सत्ता टारसीरहन नैतिकताले दिन्छ त ? यी सबै कारणहरूले गर्दा भन्न सकिन्छ नेपालमा नैतिकता विहिन राजनितिक भईरहेको छ । उनीहरू पार्टीगत स्वार्थ र व्यक्तिगत स्वार्थका लागि जनतालाई भेडा बनाएर राजनितिक गरीरहेका छन् , भनेर । राजनितिक भनेको विशुद्ध सेवा भावले गरिने गरीन्छ भन्ने विश्वव्यापी मान्यतालाई हाम्रा राजनितिक दलहरूले ध्वज्जी उडाएको यो भन्दा राम्रो प्रमाण अरु कै हुन सक्छ ?

देउवा सरकारले सबै राजनितिक दल, नागरिक समाज लगायत अन्य विभिन्न क्षेत्रका व्यक्तिहरूलाई बोलाएर एमसीसी सम्प्रौताका वारेमा व्यापक छलफल र वहस चलाउनु पर्न थियो । राजनितिक दलका नेताहरूले जनतालाई एमसीसी स्वीकार गर्दा हुने फाइदा र वेफाइदाका बारेमा जानकारी दिएको भए जनताले समेत त्यस विषयमा जानकारी पाउन सक्थे तर सरकारले त्यसो गर्न चाहेन किन ? उल्टो एमसीसी हेडक्वाटरलाई गोप्य पत्र पठाएर आफैनै दलका नेताहरूलाई समेत पत्र पठाएको बारे कुनै जानकारी नै दिएन किन ? प्रधानमन्त्री देउवा र माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले सयुक्त हस्ताक्षर गरी पठाएको पत्र लामो समय सम्म गोप्य राख्नुको अर्थ र उद्देश्य के थियो ? नेपाली जनताले त एमसीसी हेडक्वाटरले देउवा दाहालले पठाएको पत्रका बारेमा पत्र नै सार्वजनिक गरेपछि मात्र थाहा पाएका हुन् । किन देउवा र दाहालले आफैनै जनतालाई विश्वास गर्न सकेनन् ? त्यस्को जवाफ देउवा र दाहालले जनतालाई किन दिनु नपर्ने ? के देउवा र दाहाल नेपाली जनताका मालिक हुन् ? के उनीहरू संविधान भन्दा माथी छन् ? यी तमाम प्रश्नहरूको उत्तर अब जनताले खोज्नु पर्ने

वेला आएको छ ।
एमसीसी सम्भौता पारित गरिनु हुदैन
भन्ने जनताको आवाजलाई दवाउन प्रहरी
प्रशासनलाई हतियार बनाईएको छ । सडकमा
उत्रिएका जनतामाथी लाढी प्रहर भएको छ ।
रवरको गोली प्रहर गरिएको छ । सार्वभौमसत्ता
सम्पन्न भनिएका जनतालाई ढाट्ने अधिकार
राजनितिक दलका नेता तथा सरकारलाई
संविधानको हुन धारा, दफा, उपदफा र ऐन
कानुनले दिएको छ । त्यस्को उत्तर देउवा र
दाहालले जनतालाई दिनुपर्दछ । यदि होइन
भने कागजको खोस्टोमा लेख्दैमा नेपाली
जनता सार्वभौमसत्ता सम्पन्न हुदैन् ? भएका
छैनन् ? भन्ने प्रमाणीत भएको छ । जनताको
आदेश अनुसार चल्युपर्ने दलहरूले जनतालाई
दलहरूको आदेश अनुसार चल्न वाध्य बनाएका
हुनाले भन्न करै लाग्छ नेपाली जनता अहिले
सम्म पनि सार्वभौमसत्ता सम्पन्न भएका छैनन्
भनेर ।

राजनीतिले धमिल्याएको कूटनीति

भुवन न्यौपाने

मिलेनियम व्यालेन्ज कर्पोरेसन (एमसिसी) का विषयमा समर्थनका मन्द स्वर र विरोधमा चर्किएका आन्दोलनले नेपालको पछिलो राजनीतिक गठबन्धनसँग कूटनीतिक सम्बन्धहरू पनि धर्मराएका छन्। बहुप्रतिक्षित एमसिसी परियोजनाले नेपाली जनसमुदायमा सार्वभौमिकता र हस्तक्षेपका आशका उभिएका छन्। साथसाथै अन्तर्राष्ट्रिय समुदायसँगको कूटनीतिक सम्बन्ध र वैदेशिक सहयोगका सन्दर्भमा विविध आयामका प्रश्न पनि उठेका छन्।

नेपालमा राजनीतिक मतान्तर र आन्तरिक विवादकै क्रममा रहिरहँदा संयुक्त राज्य अमेरिकाका दक्षिण तथा मध्यसियाली मामिलासम्बन्धी सहायक विदेशमन्त्री डोनाल्ड लुप्लोको चेतावनीले कूटनीतिक हस्तक्षेपका संशयपूर्ण आशका सिर्जना गरेको छ। नेपाली शीर्षस्थ नेताहरूसँगको फोन संवादमा एमसिसी सम्झौता अनुमोदन नगरे अमेरिकाले आफ्नो नेपाल-नीतिमै पुनर्विचार गर्न सक्ने चेतावनी दिएको समाचारले नेपाल-अमेरिकाबीचको ऐतिहासिक सम्बन्धमा प्रश्नहरू उभिएका छन्।

बदलिंदो राजनीतिक समीकरण र कूटनीतिक असन्तुलनमा चर्किएका विवादबीच छिमेकी मुलुकसँगको सम्बन्धमा समेत वेलावेलामा अप्रत्याशित प्रश्नहरू देखिन्छन्। चीनले एमसिसी परित गर्न अमेरिकाले नेपालसमुदायको दिइरहेको आरोप लगाएको छ। बेझिडमा पत्रकार सम्मेलन गरी चिनियाँ परराष्ट्र मन्त्रालयका प्रवक्ता वाड बन पिन्ने एमसिसीमाफत अमेरिकाले धम्की कूटनीति सुरु गरेको आरोप लगाउँदै आफूले प्रतिरोध गर्ने चेतावनीसमेत दिएको छ। यसले भौगोलिक, सामरिक र सुरक्षा दृष्टिकोणमा महत्वपूर्ण रहेको नेपालबाट दुवै शक्तिशाली मुलुकबीचको शीतयुद्धलाई पूर्णसंकेत गरेको कूटनीतिक क्षेत्रका विज्ञहरूको बुझाइ छ।

आफ्नो राष्ट्र तथा जनताको हितका लागि विकासको स्वतन्त्र बाटो रोजन सक्ने र साभेदार व्ययन गर्न सक्ने नेपालको सार्वभौम अधिकार छ। कूटनीतिक जानकारहरूले नेपाली नेताहरूको अविश्वसनीय चरित्रले कूटनीति धमिल्याएको टिप्पणी गरेका छन् भने कतिपयले अमेरिकी सहायक मन्त्रीले नेपालजस्तो मित्रास्त्रसँग धम्कीको भाषा प्रयोग गरेको भन्दै चित्ता व्यक्त गरेका छन्। सामान्य कूटनीतिक मर्यादाप्रित्र अस्वाभाविक र अशोभनीय क्रिया-प्रतिक्रियामा चीनको प्रतिरोध गर्ने चेतावनीसमेतले कूटनीतिलाई थप प्रतिकूल बनाउने सकेत देखिन्छ।

कूटनीतिक अभ्यासमा कौशलको अभावले संवेदनशील मुलुकबीचको आर्थिक, राजनीति, भौगोलिक र सामरिक क्षेत्रमा दीर्घकालीन असर गर्न सक्ने सम्भावनासमेत देखिएको छ। कूटनीतिज्ञहरूको अनुसार कूटनीतिमा मौनताको पनि महत्व रहन्छ। सधि, सम्झौता र सहमतिले कूटनीतिलाई बलियो बनाउँछ। औपचारिक रूपमा समस्या समाधान गर्ने भ्रमण, वार्ता र समन्वयन कूटनीतिको प्रचलित मान्यताभन्दा पहिलै चर्का स्वरमा विरोध गर्न नारा, जुलुस लगाउन उद्यत हुने प्रवृत्ति बढ्दो छ। राजनीतिज्ञहरूले कार्यकर्ताको मनोभाव बुझ्छन्। तर, त्यो संकीर्ण बुझाइले कूटनीतिक सम्बन्धमा कति धेरै असर गर्छ भन्ने विवेक कमै राख्छन्। राजनीतिभित्रैको अंग भए पनि कूटनीति आर्फामा संवेदनशील हुँच भन्ने महत्व राजनीतिज्ञले बुझ्नु जरुरी हुँच। तर, यो बुझाइ कमैमा छ।

पछिलो राजनीतिक आरोह-अवरोहका कारण अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध र कूटनीतिमा अनपेक्षित सन्देशपूर्ण प्रभाव देखिएको छन्। राजनीतिक कौशलको कमी, अपरिपक्व द्वेष चरित्र र कूटनीतिक असफलताले छिमेकीलगायत अन्य राष्ट्रसँगको कूटनीतिक मामिला, अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध, अर्थ-कूटनीति समयानुकूल सम्बन्ध, सम्पूर्णता र समन्वयनमा केही दरार पैदा भएका छन्। कूटनीतिक असफलताले नागरिकस्तरसम्मै सार्वभौमिकताको बहस सिर्जना भइरहेको छ। बदलिंदो राजनीतिक परिवर्तन र त्यसका दुष्परिणामले पारस्परिक कूटनीतिक सम्बन्ध, अहस्तक्षेप र असंलग्न विदेश नीति अनपेक्षित रूपमा तरंगित हुन पुगेको छ।

मुलुकमा राजनीतिक रूपान्तरणपश्चात् कूटनीतिक धिमलाई पनि बदल्ने प्रयास निष्ठल भएजस्ता देखिन्छन्। सामान्य र नियमित विषयमा केही प्रगति भए पनि राष्ट्रिय महत्वका विषय कूटनीतिमा समावेश हुन सकेका छैनन्। राजसंस्था अन्त्यपछिको गणतान्त्रिक शासन व्यवस्थाको प्रारम्भ, संविधान जारीपश्चात पनि बढ्दो बाट्य हस्तक्षेप, गैरसरकारी र अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरूको शासकीय प्रभाव, पूर्वाधार विकास सुधार परियोजना, आर्थिक सहयोगसँगै बहुआयमिक बाट्य स्वार्थ पनि थार्पेदै गएका छन्।

अस्थिर राजनीतिको उपजका रूपमा सरकार परिवर्तन हुँदा वैदेशिक नीति र प्राथमिकता पनि बदलिने प्रवृत्ति हाबी छ। आर्फ सरकारमा हुँदा पहल गर्न नसकेहरू सरकारबाट बाहिरिनेवितिके राष्ट्रवादका चर्का नारा लगाएर चुनावी मसला बनाउने राजनीतिज्ञबाट कूटनीतिक कौशल, वैदेशिक सम्बन्ध र पारस्परिकताको महत्व भल्किन सक्वैन। विश्वमा विकसित राजनीतिक घटनाका सन्दर्भमा प्रतिक्रिया जनाउन वक्तव्य जारी गर्न हतार हुने, तर त्यसमित्रका बहुआयमिक तथ्यका मिहिन पक्षलाई केलाउन नसकदा कूटनीतिक क्षति व्यहोरुपरिहेको छ। विदेशी शक्तिहरूको स्वार्थपूर्ण हस्तक्षेपले सामरिक र रणनीतिक सुरक्षाका रूपमा संवेदनशील मुलुकको

राजनीतिलाई थप सशक्तित र तरंगित पनि पारिहेको छ।

पछिलो राजनीतिक गतिविधिले भने नेपालमा भौगोलिक, राजनीतिक, सामाजिक-सारकृतिक र धार्मिक रूपमा विश्व समुदायको ध्यान आकृष्ट भइरहेको छ। पहिले, जनसम्बन्धमा दोस्रो ढूलो लोकतान्त्रिक मुलुक उदीयमान शक्तिशाली भारत र त्यहाँको विकसित राजनीतिक घटनाक्रम। दोस्रो, निकट भविष्यमा नै विश्वकै साधन, स्रोत र जनसक्तियुक्त उत्कृष्ट अर्थतन्त्रसहित शक्तिशाली मुलुक बन्ने क्रममा रहेको चीनबीचको कूटनीतिक सम्बन्ध नै नेपालका लागि चुनौतीपूर्ण छ। तेस्रो, अमेरिकी सहयोग परियोजना एमसिसी र चिनियाँ सहयोग बिआरआईविरुद्धका द्वेष चरित्रले समेत थप कूटनीतिक संकट सिर्जना गर्न सक्ने अनुमान छ।

भौगोलिक, सामरिक, सुरक्षा, सामाजिक सास्कृतिक, आर्थिक, राजनीतिक रूपमा मौलिक परिवेशअनुरूपको समडुपी वा समनिकटताको नीति सोहीअनुरूपको व्यवहार गर्न नसकदा दुई ढूलो छिमेकीबीचको सानो राष्ट्रले कूटनीतिक सन्तुलन गुमाउन पुगेको छ।

मोदी सरकारले सन् २०१५ मा अघोषित नाकाबन्दी लगाएपछि लोकप्रिय राष्ट्रवादको शिखरमा पुगेर सत्तामा आएका प्रधानमन्त्री केपी ओलीले दोस्रो प्रधानमन्त्रीत्व कालमा आफूसँग बहुमतको सरकार भए पनि राष्ट्रिय संकल्प समृद्धि र सुशासनका साथे कूटनीतिक सम्बन्धलाई समाधान गर्न महत्वपूर्ण पहल गर्न नसकेको विज्ञहरूको बुझाइ छ। वैदेशिक नीतिमा द्वेष चरित्रका कारण दुवै निकट छिमेकी देशहरूसँगको वैदेशिक सम्बन्धमा सम्न्यायिक व्यवहार हुन सकेको देखिन्दैन। सम्भिहरूको परिमार्जन र

समस्या समाधानका लागि इपिजी गठन, वार्ता र प्रतिवेदन तायार भए पनि त्यसको सार्थक उपलब्धि हुन सकेको छैन। राजनीतिक सहमतिका आधारमा लिपुलेकसहितको नेपालको नक्सा जारी गरे पनि भारतसँग अर्थपूर्ण वार्ता गरी भूमि फिर्ता गर्न सकेन।

अहिले काग्रेसको नेतृत्वदायी गठबन्धनको सरकारले पनि तात्कालिक स्वयमा भारत र चीनसँगको निकटता बढाउन र समस्यालाई समाधान गर्ने अग्रसरता देखाउन सकिरहेको छैन। पछिलो समय भारतीय रक्षामन्त्रीले नेपालसँगको सम्बन्धबाटे १५ डिसेम्बरमा देहारुनको कार्यक्रममा दिएको अधिव्याप्तिले नेपाल-भारत सम्बन्धलाई सुदूर गर्ने संकेत त देखिन्छ। तर, प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदीले उत्तराखण्डमा ३० डिसेम्बरको चुनावीसभामा लिपुलेको सीमा विवादित

>> बाँकी ६ पेजमा

आपनौ भनैकौ
आपनै हुन्छ

अब चेक बिना नै
भुक्तानी !

RBB
Smart QR Teller
तपाईंको सजिलोको लागि

आपनो मोबाइलबाट बैंक
काउण्टरमा उपलब्ध QR स्क्यान
गरी सजिलै नगद भुक्तानी लिन
सक्नुहुनेछ। सिमित कारोबारको
लागि चेक बोक्नु पर्ने भन्नकृत
बाट मुक्त हुनुहोस्।

रु २ लाख सम्म
नगद निकाल्न सकिने।
मोबाइल बैंकिङ सुविधा
लिएको हुनुपर्ने।
यो सुविधा सबै
शाखाहरूमा उपलब्ध छ।

राष्ट्रिय वाणिज्य बैंक लि.

RASTRIYA BANIJYA BANK LTD.

...तपाईंको आपनै बैंक

नेपालबाट 'क' वर्गको इजाजत पत्र प्राप्त संस्था

कल सेन्टर: (९७७-०१) ५९७००९८ | इमेल: rbb.info@rbb.com.np | वेबसाइट: www.rbb.com.np

रुसी आक्रमणपछि युक्तेनमा रहेका नेपाली त्रसित

विहीनबाट विहानदेखि लगातार विष्णोटका आवाजहरू सुनेपछि युक्तेनमा राजधानी किम्बा रहेका नेपाली त्रसित बनेका छन्। रुसले युक्तेनमाथि हमला सुरु गरेपछि त्यहाँ रहेका नेपाली त्रसित बनेका हुन्।

भन्दै ८ महिना पहिला अध्ययनका लागि युक्तेनमा राजधानी किम्ब पुगेका रोज श्रेष्ठले अनलाइनखबरसँग भने, 'हिजोसम्म समाचारहरू फेक न्यूज जर्स्टै लाग्यथो। तर अहिले त लगातार विष्णोटका आवाजहरू सुनिरहेका छौं। हामी अतालिएका छौं।'

आफूसँगै अपार्टमेन्टमा अन्य पाँच जना नेपाली पनि रहेको भद्रै श्रेष्ठले घरपरिवारले पनि विन्ता व्यक्त गरेको बताए। 'किम्ब छाडेर सबैजना बाहिर जादैछन्। हामीले के गर्ने ? कता जाने ? कही थाहा छैन।

केही बुझेका पनि छैनाँ उनले भने।

नेपालको दोलखा घर भएका निशान देवकोटाले आफूहरू राजधानीबाट सुरक्षित ठाँडामा जाने योजना बनाइरहेको बताए। 'हामी आठजनाको रूप एउटै अपार्टमेन्टमा छौं। अत्यावश्यक खाना जोहो गर्नुपर्ने जरुरी छ देवकोटाले भने, किनमेलका लागि सीमित पसलहरू मात्रै खुलेका छन् त्यहाँ पनि न पनि भिड छ। खानाहरूको सर्टेज पनि देखिएको छ।' अध्ययनका लागि युक्तेनमै रहेका काम्त्रे घर भएका सुशील रिमालले

पनि पछिलो अवस्थाबाटे विन्ता प्रकट गरेका छन्।

'विहानदेखि सडकहरू जाम छन्। मान्छेहरू राजधानी छोडेर बाहिर जान हतार देखिएका छन्। हामीले पनि केही उपाय नभए नेपाल फर्केनेबाटे सोन्चुपर्छ रिमालले उदारको राम्रो संयन्त्र बनाइराख्न सुभाव दिएका छन्। 'अवस्था भयावह बन्दै गएको छ। भोलि के हुन्छ थाहा छैन उनले भने, 'सयौ नेपालीहरूको भविष्य जोडिएको छ। आपतकालीन उदार गर्नुपर्ने अवस्था पनि आउन सकला त्यतातिर ध्यान दिन अनुरोध गर्दछु।'

राजनीतिले...

भूगोलमा सडक निर्माणको विषयले भने पुनः संशय सिर्जना गरेको छ। विगतदेखि नै नेपाल-भारत सम्बन्ध रोटी र बेटीको रहेको मोदी आफैले उद्घोष गरे पनि बारम्बार सीमा समस्या, राजनीतिक हस्तक्षेप, शक्तिको दुरुपयोग, गुप्तचर संस्था (रअ) को अनपेक्षित सक्रियता आदिमार्फत भारतले निरन्तर दबाव सिर्जना गर्दै आएको छ। तर, त्यसको कूटनीतिक समाधानका निमित्त नेपाली संघन्त्रले चाहेजस्तो परिपक्व र व्यावहारिक उपलब्ध हासिल गर्न सकिरहेको छैन। सम्बन्ध बनाउन कोसिस पनि गरिरहने अनि विरोध पनि गरिरहने द्वैध चरित्र, राजनीतिक स्वार्थ र अवसरवादी प्रवृत्तिले नेपालको कूटनीति कहिल्यै परिपक्व, व्यावहारिक र परिष्कृत हुन सकेन।

त्यस्तै, प्रभावकारी कूटनीतिको अभावले अरबी मुलुकमा अम्रका लागि बाध्य भएर पुगेका अधिकाश श्रमिक सरसो ज्यालादर, ज्योखिमपूर्ण काम र अस्वाभाविक मृत्युवरण गर्न बाध्य छन्। उनीहरू आइएलओको श्रम मापदण्ड र मानवअधिकारबाटै वज्रित रहनुपरेका विभिन्न अध्ययन प्रतिवेदनले प्रस्त्रयाएका छन्। कोमिडको समयमा सामना गर्नुपरेको उद्धारको समस्या कूटनीतिमा देखियो। वैदेशिक ऋण र अनुदानमा मुलुक आक्रित रहनु, अर्थतन्त्र ओरालो लागिरहेको सन्दर्भलाई विश्लेषण गर्नेहरूको तथ्यलाई सूक्ष्म ढंगले अध्ययन गर्दा अर्थ-कूटनीति कोरिन्मार्फ छायामा वैदेशिक नीति जहिलेसम्म राजनीतिक एजेन्डा बन्ध, सो समयसम्म नेपालको कूटनीतिक गम्भीरता र सेवेदनशीलता देखिएदेन। विगतमा ओली सरकारले बृहत छलफलविनै परराष्ट्र नीति-२०७७ जारी गरेको थियो। त्यसलाई लिएर तत्कालीन सत्तारूढ नेकपा, संसद, विपक्षी दल र बौद्धिक क्षेत्रमा पर्याप्त छलफल नगरीकै परराष्ट्र नीति ल्याएको भन्दै आलोचना गरिएको थियो। देउवा सरकार पनि ओली सरकारका नीतिहरू उल्ट्याउँदै आफूअनुकूल नीति सार्वजनिक गर्न तयारीमा छ। तर, प्रतिवेदन, सरोकारवाला निकाय, कूटनीतिज्ञ, पराष्ट्रविद्वान्सँग अफै पनि पर्याप्त छलफल हुन सकेको छैन। फेरि पनि उस्तै प्रवृत्ति दोहोरिने प्रारम्भिक संकेत देखिएन्न।

नेपालको भारतसँग सीमा समस्या भिआरहेकै वेला चीनसँग समस्या नै नभएको सेवेदनशील विषयमा सरकारले अध्ययन टोली नै बनायो। चीनले आगाडि सारेको बिआरआई परियोजनाको गलत प्रचार र

सुव्यवस्थित परराष्ट्र नीति निर्माण र त्यसलाई कार्यान्वयन गर्ने प्रभावकारी संयन्त्रमार्फत उपलब्धिमूलक कार्य गर्नु जरूरी देखिन्छ। राजनीतिक सहमतिमा वैदेशिक आर्थिक नीति, कूटनीतिमा राष्ट्रिय स्पमा एकीकृत र सामानीति नीति नबन्दासम्म नेपालको कूटनीतिक आरोह अवरोह निरन्तर चलिरहने सकेत देखिएन्न। यसर्थे, भौगोलिक, सामरिक दृष्टिले संवेदनशील छिमेकीसहित अन्तर्राष्ट्रिय मुलुकसँगको सम्बन्धलाई समयानुकूल सुधार र लाभदायक बनाउन यस्ता धारणासहित कूटनीतिक स्पमा समाधानतर्फ उन्मुख हुनु नै मुलुकका लागि श्रेयकर होला। (नयाँ पत्रिका)

धूमपान तथा सूर्तिजन्य पदार्थबाट टाटै बसौ ! आफू बाँचौ र अखलाई पनि बचाओ !!

धूमपान भनेको के हो ?

- धूमपान भन्नाले खासगरी सूर्तिजन्य पदार्थको धुँवा खानु हो। चुरोट, बिंडी, तमाखु, कक्कडजस्ता सूर्तिजन्य पदार्थको सेवन गर्नु हो।
- धूमपानको धुँवामा ७ हजार भन्दा बढी किसिमका रासायनिक तत्व पाइन्नन्। तीमध्ये ६९ भन्दा बढी तत्वले क्यान्सर गराउँछ।

धूमपान तथा सूर्तिजन्य पदार्थ सेवन गर्दा हुने असर

- मुख, फोक्सो, पेट, फियो, आन्द्रा, मुत्रनली, पाठेघर आदिको क्यान्सर हुन्छ।
- दम, दीर्घ श्वासप्रश्वास रोग, उच्च रक्तचाप, हृदयधात, मस्तिष्कधात, गर्भपतन हुने, कम तैलको बच्चा जन्मने, अवधि पूरा नभई बच्चा जन्मने, मृत बच्चा जन्मने आदि गराउँछ।
- धूमपानको धुँवाले वर्षेनी धूमपान नगर्ने व्यक्तिलाई समेत असर गर्दछ। धूमपान गर्ने मानिसको नजिक बसेकै कारणले विश्वमा वर्षेनी ६ लाख मानिसको मृत्यु हुने गरेको छ।

धूमपान तथा सूर्तिजन्य पदार्थबाट बच्ने उपाय

- साथीभाइको लहैलहैमा नपरो।
- दीर्घकालीन असरको मनन गरी कूलतमा नफसौ।
- धूमपानबाट छुटकारा पाउनका लागि स्वास्थ्यकर्मीसँग सल्लाह गरारौ।
- सार्वजनिक स्थलमा धूमपान नगरारौ।
- घरभित्र र बच्चाको आगाडि कहिल्यै धूमपान नगरारौ।

नेपाल सरकार

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

जीपी कोइराला राष्ट्रिय श्वासप्रश्वास उपचार केन्द्र
दुल्लगाडा, तनहुँ

खेलकुद

नेपाल विश्वकपमा छनोट हुन असफल

नेपालले यसै वर्ष अस्ट्रेलियामा हुने द्वान्टी-२० विश्वकपमा पुग्ने मौका गुमाएको छ। नेपाल मंगलबाट द्वान्टी-२० विश्वकप छनोटको सेमिफाइनलमा यूर्एईविरुद्ध ६८ रनले पराजित भएसँग दोस्रो पटक द्वान्टी-२० विश्वकपमा पुग्ने मौका सकिएको हो।

१ सय ७६ रनको लक्ष्य लिएर आएको नेपाल १८४ ओमरमा १ सय ७ रनमा अलआउट भयो। यूर्एईका कप्तान अहमद राजाले ५ विकेट लिँदै नेपालको सपना समाप्त पारे। उनले त्यसका लागि ४ ओमरमा १९ रनमात्र खर्चाका थिए।

जुनैद सिद्धिकीले सुरुवातमै आसिफ शेख, लोकेश बम र कुशल भुतेलाई आउट गरेपछि राजाले विकेट लिँने क्रममा निरन्तरता दिए। दीपद्विरुद्ध ऐरीले नेपालबाट सर्वाधिक ३१ रन बनाए। ३८ बल नै खेलेका उनले ३ चौका प्रहार गरे। ज्ञानेन्द्र मलले २० र आरिफ शेखले ११ रन बनाउनुबाहेक अन्यले दोहोरो स्कोर बनाउन सकेनन्।

यो खेल जित्ने टोली विश्वकपमा पुग्यो र त्यसमा यूर्एईले बाजी मरेको हो। यूर्एई २०१४ पछि पहिलो पटक द्वान्टी-२० विश्वकपमा पुगेको हो। नेपालले पनि २०१४ यता विश्वकप खेलेको छैन।

यसअधि यूर्एईले ओमानको मस्कटमा टस जितेर ब्याटिड रोजै ७ विकेट गुमाई १ सय ७६ रन बनाएको थियो। यूर्एईका लागि मोहम्मद वासिमले सर्वाधिक ७० रन बनाए। उनले ४८ बल खेली समान ४ चौका र छक्का प्रहार गरे। भूत्या आनन्दले २३ बलमा ५ चौका र ३ छक्का प्रहार गरी ४६ रन बनाए।

विश्वकपमा पुग्न जित्ने पर्ने खेलमा नेपालबाट जितेन्द्र मुखिया र अविनाश बोहराले ३-३ विकेट लिए। जितेन्द्रले ३ ओमरमा ३५ र अविनाशले ४ ओमरमा ४६ रन खर्चे।

जितेन्द्रले चिराग सुरीलाई ४ रनमा बोल्ड गरी नेपाललाई राम्रो सुरुवात दिएका थिए। तर अरविन्द र वासिमले आक्रामक खेल्दै यूर्एईलाई राम्रो स्कोरमा उभाए। यी दुई सबै नेपाली बलरमाथि हावी भएका थिए। कप्तान सन्दीप लामिछानेले कसिकसात बलिड

● एनसेलले डेटा क्यासब्याक दिने

एनसेलले आफ्ना ग्राहकलाई डेटा प्रयोग गर्दा क्यासब्याक दिने योजना त्याएको छ। कम्पनीले गज्जबको डेली जिबी प्याक'अन्तर्गतका तीन विभिन्न प्याकहरूमा २० रुपैयाँदेखि ६० रुपैयाँसम्मको क्यासब्याक अफर त्याएको हो। योजनाअन्तर्गत एनसेलका ग्राहकले सात दिन वा ३० दिनसम्म दैनिक एक जिबी र सात दिनसम्म दैनिक दुई जिबीको गज्जबको डेली जिबी प्याकको खरिदमा

क्यासब्याक पाउने जनाइएको छ।

सात दिनका लागि मान्य रहने दैनिक एक जिबी गज्जबको डेटा प्याक एक सय ६९ रुपैयाँमा सुचारू गर्न सक्ने र यसमा २० रुपैयाँ क्यासब्याकअन्तर्गत बोनस ब्यालेन्स पाउने कम्पनीले जनाएको छ। त्यस्तै, दुई सय ६९ रुपैयाँमा सात दिनको समयसीमा रहेको दैनिक दुई जिबी डेटा प्याक खरिद गर्दा ३० रुपैयाँ क्यासब्याक पाउने जनाइएको छ।

लामो समयसीमा रहेको डेटा प्याक प्रयोग गर्ने ग्राहकले ३० दिनको समयसीमा रहेको दैनिक एक जिबी डेटा प्याक पाँच सय ९९ रुपैयाँमा सुचारू गर्न सक्ने र यसमा ६० रुपैयाँ क्यासब्याक पाउने जनाइएको छ। योजनाअनुसारको क्यासब्याक ग्राहकले पे एज यू गो अन नेट भ्वाइस कल, एसएमएस र डेटा सेवामा प्रयोग गर्न सक्ने कम्पनीले जनाएको छ।

● जिपको सोरुम पोखरामा पनि

नेपालका लागि अमेरिकन ब्रान्ड जिपको अधिकारिक विक्रेता एमएडब्लू लाइफको पोखरामा सोरुम सञ्चालनमा त्याएको छ। जिपको रिटेल आउटलेटले ग्राहकलाई 'प्रिमियम एक्सपरियन्स' दिने प्रिमियम अटो रूपको दाबी छ। सोरुमको नेपाली काग्रेसका नेता प्रदीप पौडेलले उद्घाटन गरे।

नाडाका अध्यक्ष ध्रुव थापाले जिप पोखराका सडकमा पनि देखिन थालेको र यसको भविष्य राम्रो भएको बताए। एमएडब्लू लाइफका सिङ्गो अनिश लामिछानेले भने, 'हामीलाई विश्वास छ कि यो डिलरसिपले जिप लाइफमा आबद्ध हुन चाहने ग्राहकलाई सहज बनाउनेछ।'

प्रिमियम अटो रूपका संस्थापक सन्तोष बास्तोलाले ग्राहकलाई निकै विश्वास गरेको अटोमोबाइल ब्रान्ड र प्रिमियम कस्टमर एक्सपरियन्स दिन आउन्दा उत्साहित भएको बताए। जिप ब्रान्डको बढ़दो लोकप्रियतालाई ध्यानमा राखेर एमएडब्लू लाइफले देशभर विक्री तथा विक्रीपछिको सेवा सञ्जाल बढाउँदै लैजाने नीति लिएको छ।

जिपले यसै आर्थिक वर्षमा चार ठाँड़मा सोरुम र सर्भिस आउटलेट सुरु गर्नेछ जसले महत्वपूर्ण भौगोलिक क्षेत्र र कस्टमर बेसलाई कमर गर्नेछ। लामिछानेले भने, 'जिपले रोडसाइड असिस्ट यान्ससहित २४से घन्टा र ३६५ दिन सेवा दिइरहेको छ। यो वर्ष चुनौतीपूर्ण बजार अवस्थाका बाबजुद जिपले 'इम्प्रेसिभ ग्रोथ' गरिरहेको छ।'

गत असारमा नयाँ जिप कम्पनी सार्वजनिक गरेपछि प्रिमियम एसयुमी सेगमेन्टमा जिप ब्रान्डले उल्लेखनीय प्रदर्शन गर्दै आएको कम्पनीको दाबी छ। नेपाली बजारमा चार वर्षाधि जिप ब्रान्ड औपचारिक रूपमा भित्रिएको थियो।

● ७ देखि १२ वैशाखसम्म क्यान इन्फोटेक हुँदै

सुचाना तथा सञ्चार प्रतिविधि क्षेत्रमा विकास भएका नयाँ-नयाँ प्रविधि प्रदर्शनी तथा यस क्षेत्रको विकासका लागि आवश्यक रणनीति निर्माणका निमित्त सार्थक अन्तर्क्रिया गर्न उद्देश्यले क्यान इन्फोटेक मेला हुने भएको छ। कोभिड-१९ का कारण अधिल्लो दुई वर्ष हुने नसकेको क्यान इन्फोटेकको २७५० संस्करण आउँदै वैशाख ७ देखि १२ सम्म भृकुटीमण्डपमा हुने भएको हो।

यसअधि क्यान इन्फोटेकको २७५० संस्करण ०७८ साल वैशाख २८ गते देखि जेठ २ गते सम्म पहिलोपटक र ०७८ साल माघ १८ गते देखि २३ गते सम्म दोसोपटक हुने गरी तयारी गरिएकोमा कोभिड-१९ को संक्रमणका कारण स्थगित गरिए आएको थियो। २७५० क्यान इन्फोटेकको शीर्ष प्रयोजनमा आइएमई पे र सहप्रायोजनमा स्मार्ट

कपोरेट

च्वाइस टेक्नोलोजिज (एससिटी स्मार्ट क्युआर) रहेको आयोजक क्यान महासंघले जनाएको छ। प्रायोजक कम्पनीका आधारमा यो मेलाको नाम आइएमई पे क्यान इन्फोटेक २०२२ इन एसोसिएसन विथ एससिटी स्मार्ट क्युआर रहेको छ। मेलाको प्लाटिनम प्रायोजन वर्ल्डलिंक कम्पनीकेसन्स, गोल्ड प्रायोजन नेपाल टेलिकम, जेनेरेसन नेकर्ट कम्पनीकेसन्स र सागर ग्रुप अफ कम्पनीज, सिल्भर प्रायोजन नमस्ते पे, एस-पावर, ब्रोडवे इन्फोसिस नेपाल र डिजिकमले गरेको जनाइएको छ।

सफ्टवारिका कलेज अफ आइटी एन्ड इकमर्स मेलाको इन्नोभेसन पार्टनर रहेको छ भने सनवे इन्टरनेसनल विजनेस स्कुल एकेडेमिक पार्टनर, दराज केम्बियल इकमर्स पार्टनर, रेबान फुड एन्ड वेपरेज पार्टनर, मण्डला सिस्टम भर्तुअल एकिजिबिसन पार्टनर तथा अल्ट्रा एलझडी डिजिटल डिस्क्ले पार्टनर रहेको आयोजकले जनाएका छन्। इन्फोटेक सफल रूपमा आयोजना हुन देशभित्राबाट सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, सूचना प्रविधि विभाग, नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम, नेपाल उद्योग परिसंघ, सुचिसु केबलनेट र भायानेट कम्पनीकेसन्स, नेपाल मोबाइल वितरक संघ तथा अन्तर्राष्ट्रिय रूपमा असोसियो (एसियन-ओसेनियन कम्प्युटिङ इन्डस्ट्री अर्पनाइजेसन) र विट्सा (वर्ल्ड इन्नोभेसन टेक्नोलोजी एन्ड सर्भिसेज अलायन्स)को पनि सहयोग रहने जनाइएको छ।

● नेसनल लाइफको वार्षिकोत्सवमा विभिन्न सामाजिक काम

नेसनल लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनीले आफ्नो ३५५० वार्षिकोत्सवको अवसर पारेर विभिन्न समाजसेवी काम गरेको छ। कम्पनीले देशभरका ३४ वटा वृद्धाश्रमसमा खाना खुवाएको जनाएको छ।

त्यस्तै, केन्द्रीय कार्यालयमा आयोजना गरिएको रक्तदान कार्यालयमा ५० भन्दा बढी कर्मचारीले सहभागिता जनाएको छ। कम्पनीले कर्मचारीहरूबीच विभिन्न कार्यक्रम पनि सञ्चालन गरेको

यिथो। कोभिड-१९ का कारण औपचारिक रूपमा जमघट हुने गरी भने कुनै पनि कार्यक्रम नगरेको कम्पनीले जनाएको छ।

कम्पनीले विगत वर्षमा ९५० चारू वर्षमा राम्रो व्यावसायिक प्रगति गरेको दाबी गरको छ। आव ०७६/७७ को मुनाफाबाट सेयरधनीलाई ११५ प्रतिशत बोनस सेयर र ११ प्रतिशत नगरेको लागि नगद लाभाश दिने प्रस्ताव साधारणसभामा लाने तयारी भएको कम्पनीले जनाएको छ।

कम्पनीको जीवनविमा कोषमा करिब ५० अर्ब रुपैयाँ जम्मा भएको छ। कम्पनीको चुक्ता युँगी तीन अर्ब ३१ करोड रुपैयाँ रहेको छ। प्रस्तावित बोनस सेयर वितरणपछि कम्पनीको चुक्ता युँगी चार अर्ब तीन करोड रुपैयाँ पुग्ने जनाएको छ।

● ज्योति विकास बैंकले शिशुवा अस्पताललाई दियो बेबी वार्मर

ज्योति विकास बैंकले पोखरा महानगरपालिकामा रहेको शिशुवा अस्पताललाई राष्ट्रिय आविष्कार केन्द्रद्वारा निर्मित बेबी वार्मर प्रदान गरेको छ। बैंकले संख्यात राष्ट्रिय अन्तर्गत अस्पताललाई नवजात शिशुको शारीरिक तापक्रम उचित राख्न प्रयोग हुने बेबी वार्मर प्रदान गरेको हो।

अस्पतालमा आयोजित कार्यक्रममा बैंकका पोखरा क्षेत्रका प्रमुख विशाल लामिछाने र तालचोक शाखा प्रबन्धक सागरमणि भाऊरीले अस्पताल व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष डा. नारायण ओभालाई बेबी वार्मर हस्तान्तरण गरेका थिए। कार्यक्रममा अस्पतालका डाक्टर, नर्सलगायत विभिन्न सम्बन्धित कर्मचारीहरूलाई बेबी वार्मर सञ्चालनसम्बन्धी तालिम पनि प्रदान गरिएको बैंकले जनाएको छ।

बैंकले विभिन्न सामाजिक संस्था तथा नागरिकहरूसँग प्रत्यक्ष रूपमा जोडिएर सामाजिक उत्तरदायित्वसम्बन्धी कार्यहरू गर्दै आएको थियो। २७५० क्यान इन्फोटेकको शीर्ष प्रयोजनमा आइएमई पे र सहप्रायोजनमा स्मार्ट

छ। १३५० वार्षिकोत्सवको अवसरमा डा. महावीर पुनद्वारा प्रवर्द्धित राष्ट्रिय आविष्कार केन्द्रलाई १२ वटा 'न्यानो नानी' बेबी वार्मर बनाई देशका विभिन्न ग्रामीण तथा पहुँच नपुगेका अस्पतालहरूलाई हस्तान्तरण गर्ने सहकार्यका लागि केन्द्रको 'न्यानो नानी' परियोजना-२ का लागि सहयोग प्रदान गरेको बैंकले हाल एक सय ११ शाखा, एक एक्सटेन्सन काउन्टर तथा ६२ एटिएममार्फत सेवा दिँदै आएको जनाएको छ।

● सिल्भर माउन्टेनको व्याचलर्स इन कुलिनरी आर्ट्स कार्यक्रम

सिल्भर माउन्टेन स्कुल अफ होटेल म्यानेजमेन्ट (एसएमएसएच)ले आतिथ्य एवं पाकाशस्त्रसम्बन्धी चारवर्षी कार्यक्रम व्याचलर्स इन इन्टरनेसनल कुलिनरी आर्ट्स (बिआइसिएस) सुरु गरेको छ। नेपालको शिक्षा मन्त्रालयको अनुमति र संयुक्त अधिराज्यको विवन मार्गरिट विश्वविद्यालयसँगको सम्बन्धना कार्यक्रम सुरु गरिएको हो।

बिआइसिएलाई त्रिभुवन विश्वविद्यालयले समक्षता सहयोग गर्ने विचार व्यक्त गरे। कम्प्युनिटी होमस्टे नेटवर्कलाई अन्तर्राष्ट्रिय समुदायमा अफ बढी फैलाई देशको आर्थिक विकासमा सहयोग गर

रमसीसीले...

गर्न उदघोष गरेका भएपनि उनीहरू समलग्न भएका पार्टीहरूले विपक्षमा मतदान गर्न निर्णय गरेका हुनाले त्यसलाई पत्ताईहाल्ने आधारहरू देखिएको छैन। जनता समाजवादी पार्टीका केही सासदहरूले पक्षमा मतदान गर्न भनेका भएपनि पार्टीले हिव जारी गरेको खण्डमा त्यो सम्भव देखिएन एकीकृत समाजवादीका मन्त्री सहितका १४ सासदले पक्षमा मतदान गर्न एक मन्त्रीले बताएका भएपनि पार्टीले हिव जारी गरेको खण्डमा उनीहरूले के त्यस्तो रिक्स लेलान् त भन्ने प्रश्न समेत उठेका छन्। एमसीसी सम्झौते के कारण जनता समाजवादी पार्टी र एकीकृत समाजवादी पार्टी विभाजन हुन सक्ने अवस्था समेत देखिएको छ ?

एमसीसीका पक्षमा मत विभाजन भए काग्रेस सहितका १६ जना सासद पक्षमा र माओवादी सहितका ७१ सासदमात्र विपक्षमा

हुने सम्भावना देखिएको छ। जसपाका र एकीकृत समाजवादीका १४ सासदमात्र विपक्षमा रहेको अवस्थामा राप्रपा नेकिपा र जनमोर्चाले समेत विपक्षमा मतदान गरेपनि बहुमत पुग्न सक्ने अवस्था देखिएन। जसपाका नेता डा. वावुराम भट्टराई जुनसुकै निर्णय गरेर भएपनि र गठवन्धन नै दुटाएर भएपनि एमसीसी सम्झौतालाई पारित गराउनु पर्न अडानमा रहेका हुनाले उनी पक्षिय सासदले पक्षमा मतहाल सबै सम्भावना रहेको छ। पार्टीहरूले हिव लगाएपनि जसपाका भट्टराई पक्षका सासदले पक्षमा मत हाल्ने अवस्थामा सम्झौतालाई पारित गराउन सकिने अवस्था रहेकोले गर्दा नै प्रधानमन्त्री देउवाले गठवन्धन नै तोड्ने अभियक्ति दिएका हुनाले अप्राकृतिक रूपमा गठन भएको सत्ता गठवन्धनको भविष्य नै संकटमा परेको छ। नेकपा एमालेले सत्ता गठवन्धन तोडिएको अवस्थामा एमसीसी सम्झौतालाई पारित गराउन सक्ने सम्भावना समेत यथावत रहेको भएपनि अहिले नै यसे हुन्छ भनेर भन्न सकिने अवस्था देखिएन जे भएपनि यस सम्झौताले गर्दा नेपाली जनतालाई विभाजित गराइएको छ। राजनितिक दलहरू भीत्र तित्ता बढेको छ, त्यही कारणले सत्ता गठवन्धन र देउवा सरकार नै संकटमा बढ्दै गएको छ।

३५ ज्याले...
अनुमोदन गर्न ३५ सासदले पक्षमा मतदान गरे एमसीसी सम्झौता पारित हुनेछ। एमसीसी सम्झौता पारित हुने दिन नेकपा एमालेले वहिष्कार गर्न सक्ने सम्भावना रहेको छ भने माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृतले पनि विरोधका नौटकी गरेर सो दिनको पहिलो बैठक वहिष्कार गर्ने र दोसो बैठकमा उपस्थित नै नभएर एमसीसी सम्झौतालाई

माओवादी...
भएको खण्डमा मात्र पार्टीले निर्णय लिने वताउदै आएको छ। उसले आफ्नो पार्टीले कारवाही गरेका माधव नेपाल सहितका १४ सासदको पद खारेज गर्न पर्न वा सभामुख अग्नी प्रसाद सापकोटले राजीनामा दिनुपर्ने माग अधि सार्वलामो समयदेखी ससद अवरुद्ध गर्दै आएको छ। प्रधानमन्त्री शेरवहाउर देउवा र नेकपा एमालेका अध्यक्ष ओली बीच पटक /पटक भएको भेटमा ओलीले एमसीसीका विपक्षमा रहेका

मुलुकको...
यियो। एमसीसी सम्झौता के कारण सरकार छोड्नुपर्ने अवस्था आउन सक्ने भएकाले गर्दा नेकपा एकीकृतले एमसीसी सम्झौतालाई ससदमा टेवल गर्न दिने तर पारित हुन नदिने निर्णय गरेको थियो। माओवादी केन्द्रले भने जर्जस्टी गरेर एमसीसी सम्झौता टेवल गरीए सत्तावाट बाहिरिने निर्णय गरेको भएपनि अन्तिम समयमा माओवादी केन्द्रका अध्यक्ष पुष्पकमल दाहालले समेत एमसीसी सम्झौतालाई ससदमा टेवल गर्न सहमति जनाएपछि सरकारले एमसीसी सम्झौतालाई ससदमा प्रवेश गराउन सफल भएको छ। गत आइतवार एमसीसी सम्झौता ससदमा टेवल हुँदा काँही नभएको जाँत्रा हाडी गाँउमा भन्ने उचान ससदमा चरित्रार्थ भएको छ।

पार्टी अध्यक्षले समर्थन जनाउने अनि सो पार्टीका प्रमुख सचेतक सहितका तिन सासदले लिखित असहमति दर्ज गरेर माओवादी केन्द्रले जात्रा देखाएको छ। उनीहरूलाई अध्यक्ष दाहालले नै लिखित असहमति जनाउन स्वीकृती दिएको अनुमान गरिएको छ। गत आइतवार विहान बसेको सत्ता गठवन्धनको बैठकमा दाहाल, माधव नेपाल सहितका नेताहरूले सम्झौतालाई ससदमा टेवल गर्न सहमति जनाएका भएपनि उनीहरूले आ आफ्ना जनवर्णिय संगठनहरूलाई भने एमसीसीको विरोध गर्न सडकमा उतारेका थिए। यसरी माओवादी केन्द्र र नेकपा एकीकृतले दोहोरो चरित्र प्रदर्शन गरेर भएपनि सत्तामा टिकी रहने रणनिति लिएका छन्। दाहाल नेपाललाई मुलुकको सार्वभौमसत्ता भन्दा सत्ता नै प्यारो भएको यसैले प्रमाणीत हुँदैन र ?

मेहनतले कमाएको धन, खुसी हुन्छ परिवारजन

विदेशको कमाइले स्वदेशमा उन्नति गर्न खोजनेहरूका लागि NCC Bank को खैजात

विदेशको कमाइले स्वदेशमा उन्नति गर्न खोजनेहरूका लागि NCC Bank को खैजात

• मुद्रातीमा न्यूनतम गैजदात रु २,५०० र बचतमा न्यूनतम गैजदात रु २५

• व्यक्तिगत औषधीय बीमा रु १०,०००/-

• वार्षिक ब्याजदर ११.०५%

NCC Bank
नेपाल क्रेडिट इण्टर कर्स बैंक
Nepal Credit & Commerce Bank Ltd.

युक्रेनमा रुसी आक्रमणको नेपालद्वारा विरोध

नेपालले युक्रेनमा भएको रुसी आक्रमणको विरोध गरेको छ। बिहीबार परराष्ट्र मन्त्रालयले विज्ञप्ति जारी गर्दै युक्रेन ढमलाको विरोध गरेको हो।

विज्ञप्तिमा नेपालले रुस-युक्रेन संकटलाई नजिकबाट नियालीरहेको समेत उल्लेख गरेको छ। नेपाल लोकले कुनै पनि सार्वभौम मुलुकविरुद्ध हुने बल प्रयोगको कडा विरोध गर्न समेत बताएको छ।

नेपालले सबै पक्षलाई तनाव बढ्न नदिन उच्च संयमता अपनाउन आग्रह गरेको छ। कुनै पनि सार्वभौम मुलुकविरुद्ध

कुनै पनि परिस्थितिमा शक्तिको प्रयोग गर्न कुराको नेपाल विरोध गर्दै र कूटनीति र वार्तामार्फत् विवादको शान्तिपूर्ण समाधान गर्न सकिने विश्वास गर्दै, विज्ञितिमा भनिएको छ।

बिहीबार रुसी राष्ट्रपति भलादिमिर पुटिनले युक्रेनमाथि सैन्य कारवाहीको घोषणा गरेका थिए। पुटिनको घोषणासँगै युक्रेनमाथि सैन्य हमला सुरु भइसकेको छ। विश्वका अन्य सुलुकहरूले पनि युक्रेनमाथि आक्रमण गरेर रुसले गम्भीर गलत गरेको अभियक्ति दिएका छन्।

चीनले...

यसरी बोलेकी हुन्। चीनले बोलेपछि एमसीसीका पक्षधरहरूलाई रिङ्गटा लागेको छ।

ती प्रवक्ताले भनेकी छिन् एमसीसी पास नभए द्वीपस्थिय सम्बन्धमा असर पर्न भनेको छ। काठमाडौंसिथित अमेरिकी दुवावासले ५०० मिलियन डलरको अनुदानलाई अमेरिकी जनताका तरफाबाट नेपालीलाई उपहार भनेको छ। मलाई अचम्म लागेको छ उपहार कहिलेदेखि अस्ट्रिमेटमको प्याकेजसँग जोडिएर आउन थालेछ ? कसैले त्यस्तो उपहार कसरी स्त्रीकार्न सक्छ ? यो उपहार हो कि पान्डोराज बक्स ? चीन नेपालको

आर्थिक विकास र नेपालीको जीवनस्तर उकासन अन्तर्राष्ट्रिय समुदायले सहकार्य गर्न कुराको स्वागत गर्दै तर यस्तो सहयोग कुनै राजनीतिक सर्वज्ञान नेपाली जनताको चाहानामा आधारित हुँपुर्छ !

चीनको यो प्रतिक्रियालाई कुट्टीतिक भाषामा साहै कडा अर्थमा बुकिएको छ। चीनले यसरी बोलेपछि काठमाडौंसिथित पश्चिमा १० राजदुतहरूको बैठक बृत्तिश दुतावासमा बसेको छ र समुहिक रूपमा सरकार तथा प्रतिपीलाई एमसीसी पास गर्न दबाव दिन थालिएको छ।

चीनले बोलेपछि एमसीसीका सम्भव्यमा चीन र अमेरिका आमनेसामने उभिन पुरेका छन्।

नेकपा रमाले...

एकीकृतका गरी ७६ सासद विपक्षमा देखिएका छन्। जनता समाजवादीका २४ सासद रहेका छन् भने लोकतान्त्रिक समाजवादीले देउवालाई प्रधानमन्त्री वन्न सहयोग गरेको थियो। जनता समाजवादी पार्टीभीत्र पनि अध्यक्ष उपन्द्र यादव र डा. वावुराम भट्टराई वीचमा तितकाब बढेको हुनाले पक्षमा वा विपक्षमा कुनै निर्णय गर्न सकेको छैन। डा. वावुराम भट्टराई जसरी भएपनि एमसीसी सम्झौतालाई पारित गर्न पर्न पक्षमा रहेका छन्। तर पार्टीले कुनै निर्णय गर्न सकेको छैन।

सत्ता गठवन्धनमा रहेका माओवादी केन्द्रमा ४८ नेकपा एकीकृत समाजवादीका २४ जनमोर्चाका विपक्षमा रहेका छन्। नेमकिपा र राप्रपाले समेत एक स्वतन्त्र विपक्षमा मत हाले ७६ मत हुनेछ। यस्तो अवस्थामा जसपाको

लैजिंक समानता बोलेर वा
लेखेर मात्र प्राप्त हुँदैन। परिणाम प्राप्तिका लागि प्रत्येक व्यक्तिले व्यवहारिक सुरुवात आफैबाट गर्नुपर्दछ। परिवर्तनको प्रारम्भ आफैनै घरबाट गरौं।

